

תחום הדעת , מטרות התכנית והמושגים המרכזיים:

לומדים לחקור

אוכלוסיית יעד: גני הילדים

מטרות על:

הכרת עולם בעלי החיים, הקניית יסודות הטיפול בבע"ח, הקניית מיומנויות ראשוניות של תצפית וחקר והכרות עם מושגים מדעים בסיסיים.

פיתוח מכלול יכולותיו של הילד.

מטרות אופרטיביות:

הילד ידע להבחין בין בעלי חיים שונים ולהכיר בצרכיהם השונים.

הילד ידע להשתמש במושגים מדעים בסיסיים.

הילד ידע יכיר את שלבי החקר ויפתח את יכולתו לשאול שאלות.

רציונל התכנית:

התכנית מותאמת לגיל הילדים ולשלב ההתפתחותי שלהם. על כן היא בנויה מיחידות ההולכות והמתפתחות באופן מדורג מבחינת רמת הקושי ומידת ההעמקה והמורכבות של החקר.

לכל יחידה – מפגש יש מבנה ברור וקבוע המאפשר לילד להתמקד בנעשה ללא הסחת הדעת .

כל מפגש מתחיל ברמה המוחשית ומתפתח לכיוונים מופשטים [במידה מותאמת] וחוזר לרמה המוחשית.

השאלות לחקר נשאבות מדיאלוג בשיתוף הילדים כאשר תמיד נערכות השוואות למחקרים קודמים.

אנו מעדיפים לערוך מחקרים בקצב האישי של קבוצת הילדים ולהעדיף איכות על מהירות .

הפדגוגיה המנחה אותנו בתהליכי החקר היא הפדגוגיה של הלא נודע בה המבוגר – המנחה שותף שווה בתהליך ולא זה " המלמד" – מספק השאלות והתשובות.

בעלי החיים אותם נביא לגן נבחרים באופן כזה שיהיה ייצוג לנציג אחד לפחות של כל משפחה בהתאמה לעונות השנה ולתכניות הגן והגננת.

בתהליך החקר נתייחס להתנהגות, תזונה, מחזור חיים ואורח חיים, כסות תנועה ומבנה גוף ועוד...

דרכי הפעולה:

בכל מפגש נעמיק בנושא אחד או שניים.

ניתן מקום וחשיבות להתבוננות. נשאל שאלות ונארגן. נבחר בשאלת חקר ונציע דרכים לחקירה. נשער השערות נבצע ניסוי ונבדוק תוצאות. בהתקבל התוצאות נסיק מסקנות וננסה לשאול שאלות חדשות שזה עתה "נולדו".

חלק חשוב בתהליך הוא ההשוואה המתמדת לנו כבני אדם. במהלך השנה הילד ילמד לתעד את תהליכי החקר באופנים שונים והדברים יוצגו בכיתת הגן במוקד פעילות מיוחד.

אצל קהל יעד זה אנו נשארים בתחום המוחשי הילד לומד לחקור את בעל החיים דרך התבוננות ואנו עוסקים בצרכים הקיומים הבסיסים של בעלי החיים.

לארנבת פרווה חמה ולכן היא רגישה לחום בהשוואה לחרדון המכוסה קשקשים שנהנה מחום השמש. הילד ילמד להתבונן לשאול שאלות, להעלות השערות ולהגיע לתשובות בדרך בדיקה עצמית (ניסוי פשוט מודרך).

שווה בן צרכיו של בע"ח לצרכי הילד: צרכים בסיסים שווים ושונים סוגי מזון ושתייה,

כמות שעות השינה ומתי ביממה?

הילד ילמד להשתמש בכלים מדעים בסיסים לעריכת ניסויים על מנת לאמת או לשלול את השערותיו, במפגש בו נכיר את עופות המים שצפים בעזרת בלוטות בשומן שבגופו נבדוק מה מחפצי הגן צף במים ומה שוקע....

הישגים מצופים

הילד ילמד להכיר את שלבי החקר: תצפית –שאלה—השערה- ניסוי – מסקנה.

הילד יכיר את בעלי החיים שפגש את צרכיהם ודרכי הטיפול,

הילד ירכוש מושגים חדשים מתחום המדע והאוריינות, וילמד להביע רגשות תחושות ודעות.

טופס תיאור תכנית העשרה לתלמידים

שם התכנית: חיות וחיוכים – תכנית "לומדים לחקור" מתוך תכניות החקר.

1. שכבת הגיל: ילדי הגן גילאי 3-6
2. תחום הדעת: מדעי הטבע והסביבה
3. נושאי הפעילות: טבע וסביבה קרובה, תזונה, הסוואה, בתי גידול, כסות גוף, מחזור ואורח חיים, הורים וצאצאים, מחלקות בעלי החיים, תנועה, חושים, ביטוי תקשורת בין בעלי חיים- בינם לבין עצמם ובינם לבין בני האדם, חינוך לצער בעלי חיים, התנהגות בע"ח ותכונותיהם השונות והקשר בין כל הנ"ל לעולמו של הילד ואורח חייו.
*הלמידה מתקיימת באמצעות פעילות של חקר.
4. פעילויות מייצגות: ראה ערכת חושים יחידת לימוד בת ארבעה מפגשים .
5. תוצרים: דגמים של סביבות חיים ושל בעלי חיים, סיפורי חיות, תערוכות, תעודות זהות של בעלי חיים וסביבות חיים, מילון א' ב' של חיות.
6. תרומה לתלמידים: התרומה העיקרית של התכנית בגילאים הללו היא בהרחבת עולמו של הילד. באמצעות התכנית ילמד הילד להכיר בעלי חיים ממשפחות שונות, את מאפייניהם השונים, את בתי הגידול ואת דרכי הגידול שלהם. כתוצאה מכך תושג מטרה חשובה אחרת והיא: טיפוח יחס חיובי לבעלי החיים, יכולת דחיית סיפוקים וסובלנות לשונה.
7. תנאי הסביבה: גן הילדים וסביבתו.